

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΖΩ ΚΑΛΥΤΕΡΑ – ΕΥ ΖΗΝ

3. Γνωρίζω το σώμα μου-Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

«Μαθαίνοντας για τη σεξουαλική υγεία,
γνωρίζοντας επαγγελματίες υγείας»

Χριστίνα Χρηστίδου

Παραδοτέο εκπονητή προγράμματος

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας «σεξουαλική διαπαιδαγώγηση ορίζεται ως η μάθηση σε σχέση με τις γνωστικές, συναισθηματικές, κοινωνικές, διαδραστικές και σωματικές πτυχές της σεξουαλικότητας. Για τα παιδιά και τους νέους, έχει στόχο την υποστήριξη και προστασία της σεξουαλικής τους ανάπτυξης. Σταδιακά ενισχύει και ενδυναμώνει τα παιδιά και τους νέους με πληροφορίες, δεξιότητες και θετικές αξίες ώστε να κατανοούν και να χαίρονται τη σεξουαλικότητα τους, να βιώνουν με υπευθυνότητα και ασφάλεια τις διαπροσωπικές τους σχέσεις και τις φιλίες τους και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη δική τους σεξουαλική υγεία και ευημερία, αλλά και των άλλων. Καθιστά τα παιδιά και τους νέους ικανούς να ενισχύσουν την ποιότητα ζωής τους και να συνεισφέρουν σε μια δίκαιη κοινωνία με υψηλό δείκτη ενσυναίσθησης».

Σύμφωνα δε με τον Διεθνή Οδηγό για τη Σεξουαλική Αγωγή (2018) της UNESCO η σεξουαλική αγωγή θεωρείται απαραίτητο στοιχείο της εκπαίδευσης κάθε ανθρώπου για τη διατήρηση και την επίτευξη καλής σωματικής, ψυχικής υγείας και συναισθηματικής ισορροπίας. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού πλαισίου σεξουαλικής αγωγής βασισμένο στη γενικότερες αντιλήψεις γύρω από τα ανθρώπινα δικαιώματα.¹

Σήμερα μιλάμε διεθνώς για μια Περιεκτική Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση η οποία είναι κατοχυρωμένο δικαίωμα των παιδιών και διασφαλίζεται σε Διεθνείς Συνθήκες, Συμφωνίες και Συμβάσεις, όπως είναι η Διεθνής Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στη Σεξουαλική Κακοποίηση και Σεξουαλική Εκμετάλλευση.

Το πρόγραμμα σκοπό έχει να συντροφέψει τα παιδιά του Γυμνασίου στις αναζητήσεις τους τόσο στον τομέα της σεξουαλικής αγωγής όσο και στο τομέα του επαγγελματικού προσανατολισμού, συνδυάζοντας τη γνωριμία με επαγγελματίες υγείας στο πεδίο, με την ενημέρωση για τη σεξουαλικότητα και τις σχέσεις. Η επιστημονική ενημέρωση πάνω στα θέματα γίνεται από επαγγελματίες υγείας που συναντούν τα παιδιά σε υπηρεσίες και φορείς συμβουλευτικής και φροντίδας. Κέντρα Υγείας Αστικού ή Αγροτικού Τύπου, Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού, Κέντρα φροντίδας Οικογένειας και Παιδιού, Νοσοκομεία, ΜΚΟ που ασχολούνται με θέματα φύλου, με το trafficking , με την πρόληψη του Aids, με τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση. Οι φορείς αυτοί μπορούν να αποτελέσουν πηγές πληροφόρησης τόσο σε θέματα ενημέρωσης και πρόληψης της σεξουαλικής υγείας όσο και σε θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού μέσα από απευθείας γνωριμία με επαγγελματίες υγείας.

Το πρόγραμμα στοχεύει να απαντήσει στις ανάγκες και τα ερωτήματα των παιδιών στους δυο αυτούς τομείς, αλλά παράλληλα μπορεί να θέσει το ζήτημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και των υγείων σχέσεων στη ευρύτερη σχολική κοινότητα, οργανώνοντας δράσεις στο σχολείο. Είναι ευκαιρία να γίνει ένα άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα, οργανώνοντας συζητήσεις, καμπάνιες, εργαστήρια σε συνεργασία με γονείς, με υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για να πάψει να είναι η συζήτηση για τη σεξουαλικότητα ένα θέμα ταμπού που δεν πρέπει να το συζητάμε.

Το πρόγραμμα στοχεύει επίσης με δημιουργία εστιασμένων δράσεων, στην πρόληψη και προαγωγή της ψυχοσυναισθηματικής υγείας, συνδυάζοντας τη δημοκρατία με την συμμετοχή μαθητών και μαθητριών στη διαμόρφωση του προγράμματος και την λήψη πρωτοβουλιών που προάγουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την συμπερίληψη στο σχολείο.

Λέξεις κλειδιά: πρόληψη, ενδυνάμωση, συμπερίληψη

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης μπορεί να γίνει από εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων, μια που δεν απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και το καθαρά εξειδικευμένο /επιστημονικό κομμάτι θα συζητηθεί με ειδικούς, μέσα από συναντήσεις/συνεντεύξεις με επαγγελματίες υγείας. Παρόλα αυτά, η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή προγραμμάτων πάνω στη σεξουαλική αγωγή είναι πολύ σημαντική, όπως και η δουλειά με τον εαυτό τους, καταπολεμώντας δικά τους ταμπού και προκαταλήψεις.

Η σεξουαλική αγωγή είναι σημαντικό να γίνεται χωρίς να ασκείται κριτική, με αντικειμενικότητα, με παράθεση επιστημονικών στοιχείων, με παραδείγματα και με ενεργό συμμετοχή των εφήβων, υιοθετώντας τη συνεργατική και ανακαλυπτική/διερευνητική μεθοδολογία.

Η προηγούμενη εμπειρία του/της εκπαιδευτικού από υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας, η εξάσκηση σε ενεργητικές τεχνικές μάθησης και η γνώση στην αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας-τάξης, θα βοηθήσει πολύ στην αποτελεσματικότητα του προγράμματος και στην επίτευξη του σκοπού του.

Το πρόγραμμα μπορεί να εφαρμοστεί δια ζώσης, στην φυσική τάξη, με κυκλική διάταξη καθισμάτων σε ολομέλεια ή σε κυκλικούς σχηματισμούς μικρών ομάδων, καθώς και διαδικτυακά, εφόσον υπάρχει δυνατότητα χωρισμού σε μικρές ομάδες (δωμάτια) και δυνατότητα εξοπλισμού και χρήσης της τεχνολογίας από μαθητές/τριες. Είναι πολύ ευέλικτο και ανοικτό προκειμένου να συν-διαμορφωθεί με τα παιδιά, σύμφωνα με τα ερωτήματα και τις ανάγκες τους, αλλά και ανάλογα με τις τοπικές υπηρεσίες που έχει πρόσβαση το σχολείο. Βέβαια με τις δυνατότητες που υπάρχουν σήμερα μπορούν να γίνουν διαδικτυακές συνδέσεις με

επαγγελματίες από δημόσιες υπηρεσίες ή ΜΚΟ που βρίσκονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, μετά από συνεννόηση.

Προετοιμασία των εργαστηρίων:

Συνεργασία με τους γονείς, εγκαθίδρυση σχέσης εμπιστοσύνης και συνεργασίας. Αρχικά ο/η εκπαιδευτικός με μια επιστολή ενημερώνει τους γονείς και κηδεμόνες για το πρόγραμμα, ώστε να τους κάνει σύμμαχους και βοηθούς στο έργο του, κάνοντας γνωστό ότι στόχος του προγράμματος είναι η πληροφόρηση των παιδιών πάνω σε θέματα σχέσεων και προστασίας της σωματικής και ψυχικής τους υγείας. Η ενημέρωση για τις σχέσεις και η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση δεν προωθεί ούτε συμβάλει στην πρόωγη έναρξη των σεξουαλικών επαφών, αλλά βοηθάει το παιδί να γνωρίσει το σώμα του, το πώς μπορεί να το προστατέψει, αλλά και να αναπτύξει συνείδηση των πράξεών του και των συνεπειών τους.

Ο/Η εκπαιδευτικός χρειάζεται πριν το ξεκίνημα των εργαστηρίων να επικοινωνήσει με τοπικούς φορείς, ώστε να γνωρίσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες πάνω στο θέμα και να οργανώσει με τη βοήθεια των ειδικών, εργαστήρια, συνεντεύξεις και ενημερώσεις όσο το δυνατόν πιο κοντά στις ανάγκες και τα ερωτήματα των παιδιών. Είναι σημαντικό οι φορείς με τους οποίους θα γίνει η συνεργασία να διαπνέονται από το πνεύμα της Περιεκτικής Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης και να μη δημιουργούν στα παιδιά ενοχές και φόβους κατά τις συναντήσεις. Η πληροφόρηση για τους κινδύνους ή τις ασθένειες σε σχέση με τη σεξουαλική ζωή είναι σημαντικό να μην επισκιάζουν τη χαρά της ζωής και την ευχαρίστηση που εμπεριέχει κάθε ανθρώπινη σχέση. Ενημερώνουμε τα παιδιά για τους κινδύνους, για το πώς και πού μπορούν να πάρουν βοήθεια αν χρειαστεί, αλλά δεν δημιουργούμε φόβο και πανικό.

Τέλος, ο εκπαιδευτικός που θα ασχοληθεί με το πρόγραμμα χρειάζεται να δημιουργήσει ένα περιβάλλον ασφάλειας και αποδοχής στην ομάδα, προκειμένου να μπορούν να εκφραστούν όλα τα μέλη χωρίς τον κίνδυνο χλευασμού, υποτίμησης, κοροϊδίας ή δημιουργίας αισθήματος ντροπής και απαξίωσης.

Οργάνωση εργαστηρίων.

Το πρόγραμμα έχει δημιουργηθεί έτσι ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες/ερωτήματα της ομάδας, αλλά και στις συνθήκες του σχολείου που το υλοποιεί, από άποψη πρόσβασης σε υπηρεσίες και φορείς. Όλες οι υπηρεσίες που προτείνονται είναι δημόσιες, δημοτικές ή ΜΚΟ. Ανάλογα με τα θέματα με τα οποία επιλέγουμε να ασχοληθούμε απευθυνόμαστε στους φορείς που μπορούμε να συνεργαστούμε. Στα ερωτήματα που θα θέσουν οι έφηβοι/ες υπάρχει περίπτωση να μπορεί να απαντήσει παραπάνω από μια ειδικότητα επαγγελματία, στόχος μας είναι να γνωρίσουμε όσο το δυνατόν ποικιλία φορέων και ειδικοτήτων.

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοιχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης. Κάθε εργαστήριο θα

αναπτύσσεται σε ένα φύλλο A4 με βάση τη ρουμπρίκα του Παραρτήματος (1
σελίδα ανά εργαστήριο = 7 σελίδες)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	1. Ζω καλύτερα – Ευ Ζην	Υποθεματική	Γνωρίζω το σώμα μου-Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Μαθαίνοντας για τη σεξουαλική υγεία, γνωρίζοντας επαγγελματίες υγείας.		

Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	<p>Δεξιότητες 21^{ου} Αιώνα: Επικοινωνία, Κριτική Σκέψη, Συνεργασία, Δημιουργικότητα</p> <p>Δεξιότητες ζωής: Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση, πρωτοβουλία, Αυτογνωσία</p> <p>Αυτοφροντίδα, Ανθεκτικότητα, Υπευθυνότητα, Οργανωτική Ικανότητα</p> <p>Δεξιότητες μάθησης: Μεταγνωστική ικανότητα, γνώση και κατανόηση εαυτού.</p> <p>Ψηφιακές δεξιότητες: Ψηφιακός Γραμματισμός, Χρήση ψηφιακών μέσων</p>
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Σωματική και Ψυχική Υγεία – Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Γνωριμία περιεχομένου και μεθοδολογίας των εργαστηρίων</p> <p>Ανάπτυξη περιέργειας και ενδιαφέροντος για την ενεργό συμμετοχή και συναισθηματική εμπλοκή</p> <p>Ανάπτυξη αλληλεπίδρασης και οικειότητας</p> <p>Ανάπτυξη Συνεργασίας</p> <p>Αναγνώριση αναγκών</p> <p>Διατύπωση -προτάσεων πρωτοβουλιών και δράσεων</p>	 <p>Γνωριμία με το πρόγραμμα και την ομάδα</p>	<p>Κυκλική διάταξη καθισμάτων της ομάδας</p> <p>Γνωριμία με το περιεχόμενο και τη δομή του προγράμματος. Ανάλυση του τρόπου δουλειάς</p> <p>Χωρισμός σε ομάδες δουλειάς για ετοιμασία επαγγελματικών προφίλ που θα παρουσιαστούν στο τελευταίο εργαστήριο</p> <p>Δραστηριότητα 1.:Αναγνώριση αναγκών/ Διατύπωση ερωτημάτων</p> <p>Δραστηριότητα 2: «Συλλογικά πορτρέτα»</p> <p>Γνωριμία των μελών ανάπτυξη οικειότητας</p> <p>Αποφόρτση-Ανατροφοδότηση</p>
<p>Ανάπτυξη Υπευθυνότητας, δέσμευσης</p> <p>Έκφραση & αποσαφήνιση Προσδοκιών-Ανησυχιών</p> <p>Ανάπτυξη Αυτογνωσίας</p> <p>Ανάπτυξη δημιουργικότητας, κριτικής σκέψης</p> <p>Έκφραση συναισθημάτων προφορικά & γραπτά</p> <p>Εξοικείωση με ψηφιακά μέσα</p>	 <p>«Όροι καλής λειτουργίας της ομάδας.</p> <p>Προσδοκίες & Ανησυχίες»</p>	<p>Δραστηριότητα 1.: Συμβόλαιο ομάδας –Κανόνες καλής λειτουργίας της ομάδας</p> <p>Δραστηριότητα 2.: Προσδοκίες & φόβοι-για το πρόγραμμα</p> <p>Τι φέρνει ο/η καθένας/μία στην ομάδα(ταλέντα, αξίες, γνώσεις, συμπεριφορές, συναισθήματα)</p> <p>Δραστηριότητα 3.: Δουλειά σε μικρές ομάδες. Προτάσεις για δράσεις & πρωτοβουλίες για να ανοίξει η κουβέντα για θέματα σεξουαλικής υγείας σε όλη τη</p>

		<p>σχολική κοινότητα</p> <p>Αποφόρτωση-Ανατροφοδότηση</p>
<p>Γνώση φορέων υγείας Επιβεβαίωση παλαιότερων γνώσεων πάνω στο Αναπαραγωγικό σύστημα Γνώση Σύλληψη –Αντιούλληψη-Φροντίδα υγείας Αυτομέριμνα Ανάπτυξη κριτικής σκέψης Μάθηση Σύνταξης ερωτηματολογίου Πραγματοποίηση συνέντευξης Μεταγνωστική ικανότητα Σύνταξη επαγγελματικού προφίλ Χρήση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας blog-wiki</p>	<p></p> <p>«Μαθαίνω το σώμα μου και τις λειτουργίες του» Επάγγελμα: Γυναικολόγος /Μαία</p>	<p>Εκπαιδευτική επίσκεψη σε συγκεκριμένη υπηρεσία & Συνάντηση-Συνέντευξη με Γυναικολόγο /Μαία(Μπορεί να έρθει στην τάξη ή να συνδεθεί διαδικτυακά) Θέμα: Γνωρίζω το σώμα μου-Αναπαραγωγικό Σύστημα. Σύλληψη –Αντιούλληψη Η νέα γνώση θα ακουμπήσει σε παλαιότερες γνώσεις των μαθητών για το θέμα μια που το Αναπαραγωγικό σύστημα του ανθρώπου εμπεριέχεται στην ύλη της Βιολογίας της Α΄ Γυμνασίου- Ερωτήσεις μαθητών/τριών Συζήτηση</p> <p>Συνέντευξη σχετικά με τον επαγγελματικό ρόλο</p> <p>Αναστοχασμός-Συμπλήρωση ημερολογίου</p>
<p>Γνώση φορέων υγείας Γνώση Ψυχολογικών αλλαγών στην εφηβεία Διερεύνηση παραγόντων χτισίματος υγιών σχέσεων Ατοφροντίδα Αυτομέριμνα Ανάπτυξη κριτικής σκέψης Μάθηση Σύνταξης</p>	<p></p> <p>«Ο Έρωτας στην εφηβεία» Επάγγελμα: Κοινωνικός/η Λειτουργός</p>	<p>Επίσκεψη σε Κέντρο Πρόληψης ή Συμβουλευτικό Σταθμό ή Κέντρο Ψυχικής Υγείας. Συζήτηση ή βιωματικό εργαστήριο για τις ψυχολογικές αλλαγές στην εφηβεία, το ρόλο των σχέσεων στην εφηβεία, διερεύνηση παραγόντων χτισίματος υγιών σχέσεων.</p>

<p>ερωτηματολογίου</p> <p>Μεταγνωστική ικανότητα Σύνταξη επαγγελματικού προφίλ Χρήση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας blog-wiki</p>		<p>Δομές προστασίας Πρόληψης & αντιμετώπισης προβλημάτων</p> <p>Ερωτήσεις μαθητών/τριών Συζήτηση</p> <p>Συνέντευξη σχετικά με τον επαγγελματικό ρόλο</p> <p>Αναστοχασμός-Συμπλήρωση ημερολογίου –</p>
<p>Γνωριμία με υπηρεσίες υγείας της κοινότητας Γνώση πάνω στα Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα - Aids Αυτομέριμα Γνωριμία με πηγές πληροφόρησης & βοήθειας Ανάπτυξη Μεταγνωστικής ικανότητας Εκμάθηση σύνταξης επαγγελματικού προφίλ Χρήση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας blog-wiki</p>	 <p>«ΣΜΝ- Aids » Επάγγελμα: Νοσηλεύτης/τρια-- Επισκέπτης/τρια Υγείας</p>	<p>Εκπαιδευτική Επίσκεψη στο Κέντρο Υγείας ή Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού Συνάντηση με Νοσηλεύτη/τρια ή Επισκέπτη/τρια Υγείας ή αν υπάρχει δυνατότητα και με τις δυο</p> <p>Συζήτηση για Φροντίδα εαυτού ΣΜΝ- Aids -Προφύλαξη και Προστασία Ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη</p> <p>Ερωτήσεις Συνέντευξη σχετικά με τον επαγγελματικό ρόλο Σύνταξη προφίλ επαγγελματία</p> <p>Αναστοχασμός-Συμπλήρωση ημερολογίου</p>

<p>Γνωριμία με υπηρεσίες υγείας & πρόνοιας της κοινότητας Διερεύνηση στερεότυπων & προκαταλήψεων σε σχέση με τα φύλα Πρόληψη-προστασία Αυτομέριμνα Γνωριμία με πηγές πληροφόρησης & βοήθειας Ανάπτυξη Μεταγνωστικής ικανότητας Εκμάθηση Σύνταξης επαγγελματικού προφίλ Χρήση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας blog-wiki</p>	<div style="text-align: center;"> <p>«Στερεότυπα & προκαταλήψεις σχετικά με τα φύλα» Επάγγελμα: Ψυχολόγος</p> </div>	<p>Εκπαιδευτική Επίσκεψη στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας ή ΜΚΟ Χαμόγελο του παιδιού/Ινστιτούτο υγείας του παιδιού συνάντηση με Ψυχολόγο Θέματα συζήτησης: Στερεότυπα & προκαταλήψεις σχετικά με τα φύλα- Έμφυλη βία Σεξουαλική Κακοποίηση Πρόληψη & αντιμετώπιση Δομές προστασίας & φροντίδας</p> <p>Ερωτήσεις μαθητών/τριών Συζήτηση</p> <p>Συνέντευξη σχετικά με τον επαγγελματικό ρόλο Σύνταξη προφίλ επαγγελματία</p> <p>Αναστοχασμός-Συμπλήρωση ημερολογίου</p>
<p>Άσκηση στη συνεργασία, στη δημιουργικότητα, στη συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών, τεκμηρίωση και παρουσίαση εργασίας Ψηφιακός Γραμματισμός Άσκηση στη χρήση ψηφιακών μέσων Ανάπτυξη αυτοπεποίθησης</p>	<div style="text-align: center;"> <p>Παρουσίαση ομαδικών εργασιών: Προφίλ επαγγελματιών υγείας Αναστοχασμός</p> </div>	<p>Παρουσίαση εργασιών από αντεστραμμένη τάξη. Παρουσίαση προφίλ επαγγελματιών υγείας με δημιουργικό τρόπο- Οδηγός επαγγελματιών υγείας</p> <p>Δραστηριότητα αποχαιρετισμού «Με το χαρτί στην πλάτη» Επισήμανση θετικών στοιχείων των μελών- Εστίαση στο θετικό – αναγνώριση-ενδυνάμωση.</p> <p>Συζήτηση ανατροφοδότησης- αξιολόγησης των εργαστηρίων</p>

		Συμπλήρωση φύλλων αυτοαξιολόγησης- ετεροαξιολόγησης
--	--	---

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις:

Προηγούμενη γνώση στην οποία μπορούσε να στηριχτούμε είναι από το βιβλίο της Βιολογίας Α΄ Γυμνασίου όπου διδάσκεται το «Αναπαραγωγικό σύστημα του ανθρώπου» και από τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου όπου γίνεται αναφορά σε διάφορα σημεία στον έρωτα και την αγάπη όπως στην Ενότητα 10 «Η κυρία Νίτσα» Μ. Καραγάτση, «Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού» Α. Εξυπερύ και «Μαλαισιακά τραγούδια» Ιβάν Γκολ. Εργασία πάνω στο ποίημα: Περιγράψτε με δικά σας λόγια τη συναισθηματική ένταση των ερωτευμένων. Έχετε νιώσει ποτέ ανάλογα συναισθήματα; (Παράλληλα ποιήματα που δίνονται: Το Μονόγραμμα Ο.Ελύτη, «Το Φως» Γ. Ρίτσου, «Γιατί μ' αγάπησες» Μ. Πολυδούρη)

Σε περίπτωση που θέλετε να δουλέψετε θέματα όπως «ο έρωτας στα χρόνια της εφηβείας», «ρομαντικές σχέσεις στην εφηβεία» μπορείτε να συνεργαστείτε με άλλες ειδικότητες και να προσεγγίσετε το θέμα

Διαθεματική Σύνδεση με τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου (Γεώργιου Χορτάτση- «Ερωφύλλη» , Ναπολέον Λαπαθιώτη- «Νυχτερινό», Κώστα Γ. Καρυωτάκη- «Σαν δέσμη από τριαντάφυλλα» , Μαρία Πολυδούρη-«Γιατί μ' αγάπησες»)

Διαθεματική Σύνδεση με τα Γαλλικά Γ΄ Γυμνασίου “ micro-intervalle”: Déjeuner du matin, Jacques Prévert σελ. 32, Activité 2 σελ. 34 Μέσα στην άσκηση υπάρχει το φλερτ και η προσέγγιση δυο νέων, Lui parlet? L' aimer? Au secours! σελ. 47 (Δυο φίλες συνομιλούν, λεξιλόγιο φλερτ)

Διαθεματική Σύνδεση με Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή και Μουσική για να προσεγγίσετε το θέμα: «Ο έρωτας μέσα από τις τέχνες» όπου τα παιδιά μπορούν να βρουν έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, κινηματογραφικά, λογοτεχνικά, τραγούδια, πάνω στο θέμα του έρωτα, αλλά και να δημιουργήσουν πρωτότυπα έργα, κείμενα, ζωγραφιές, φωτογραφίες, βίντεο, θεατρικά δρώμενα, μουσική.

Σε περίπτωση που θέλετε να δουλέψετε θέματα ομοφοβίας, δικαιωμάτων ΛΟΑΤΚΙ + ατόμων μπορείτε να υλοποιήσετε το εργαστήριο:

Αγωγή Υγείας, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Α΄ Αθήνας (2021) Αισθάνομαι ασφαλής στο πολύχρωμο σχολείο μου (Εκπρονήτρια: Χιόνη, Μ.). Πλατφόρμα 21+: Εργαστήρια Δεξιοτήτων: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη. Δημοτικό-Γυμνάσιο, <http://iep.edu.gr/elpsifiako->

[apothetirio/skill-labs](https://www.kethi.gr/sites/default/files/wp-content/uploads/2019/12/O-Kosmos-apo-tin-arxi-gia-site.pdf)

Σε περίπτωση που θέλετε να δουλέψετε θέματα έμφυλης βίας, σεξουαλικής παρενόχλησης, σεξουαλικής βίας μπορείτε να υλοποιήσετε εργαστήριο από το εκπαιδευτικό υλικό 'Ο κόσμος από την αρχή' (Ιστορίες & Οδηγός αξιοποίησης τους) του ΚΕΘΙ σε συνεργασία με την UNICEF <https://www.kethi.gr/sites/default/files/wp-content/uploads/2019/12/O-Kosmos-apo-tin-arxi-gia-site.pdf>

Επίσης προκειμένου να καλυφθούν όλα τα ερωτήματα των παιδιών και να μπορέσουν να γίνουν εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες, θα ήταν πολύ βοηθητικό να συνδυαστεί με πρόγραμμα Αγωγής Υγείας με ανάλογο θέμα. Επίσης θα μπορούσε να συνδυαστεί με πολιτιστικό πρόγραμμα με τίτλο «ο έρωτας μέσα από τις τέχνες» ή πρόγραμμα ΣΕΠ με εστίαση στα επαγγέλματα υγείας.

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει στόχο το άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα και στηρίζεται σε συνεργασίες με υπηρεσίες, φορείς, δομές υγείας, πρόνοιας και συμβουλευτικής στην κοινότητα καθώς και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών όπως οι παρακάτω. Έτσι τα παιδιά έρχονται σε επαφή με την κοινότητα, κατακτούν τη μεταγνώση, μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν, πώς να παίρνουν πληροφορίες, να τις φιλτράρουν και να τις χρησιμοποιούν στη λήψη αποφάσεων για τη ζωή τους ή για την αλλαγή στάσεων & συμπεριφορών, ασκώντας την κριτική τους σκέψη.

- Κέντρα Πρόληψης & Προαγωγής της Υγείας (υπάρχουν σε όλους τους Νομούς) Επαγγελματίες: Ψυχολόγοι –Κοιν. Λειτουργοί Θέματα: Ο έρωτας στην εφηβεία- Σχέσεις, Έμφυλη βία, σεξ. Κακοποίηση
- Κέντρα Υγείας Αγροτικού ή Αστικού Τύπου Επαγγελματίες: Γιατροί- -Επισκέπτες/τριες Υγείας-Νοσηλεύτες/τριες – Ψυχολόγοι- Κοιν. Λειτουργοί. Θέματα: Αναπαραγωγικό σύστημα, Υγιεινή, Σύλληψη, Αντισύλληψη, Εμβόλια, ΣΜΝ, AIDS.
- Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού Νοσοκομείων Πχ. Νοσ. Ιπποκράτειο Θεσ/νίκης, Νοσ. Βεζινέλιο Ηρακλείου Κρήτης Θέματα: Αναπαραγωγικό σύστημα, Σύλληψη, Αντισύλληψη, Εμβόλια, ΣΜΝ, Έιντς
- Κέντρο Αγωγής Υγείας Περιφερειών- Τμήμα Δημόσιας Υγείας
- ΤΟΜΥ Τοπικές Ομάδες Υγείας (Βρίσκονται σε όλη την Ελλάδα-Δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας Επαγγελματίες: Γιατροί-Νοσηλευτικό προσωπικό-Κοιν. Λειτουργοί
- Κέντρα Ψυχικής Υγείας –Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα & Κινητές Μονάδες

- Ψυχικής Υγείας Επαγγελματίες: Παιδοψυχίατροι-Ψυχολόγοι-Κοιν. Λειτουργοί. Θέματα σχέσεων- Αλλαγές στην εφηβεία-Σεξ. Κακοποίηση
- ΕΟΔΥ (Πρώην ΚΕΕΛΠΝΟ) Επαγγελματίες: Γιατροί, Νοσηλευτές/τριες, Ψυχολόγοι, Κ.Λ. Θέματα: Αντισύλληψη –ΣΜΝ –ΑΙΔΣ
 - Κοινωνικές –Συμβουλευτικές Υπηρεσίες των Δήμων Επαγγελματίες: Ψυχολόγος-Κιν. Λειτουργός
 - Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Αθήνα Επαγγελματίες: Παιδοψυχίατροι, Ψυχολόγοι, Κοιν. Λειτουργοί. Θέμα: Σεξουαλική Κακοποίηση <https://ich.gr/>
 - Κοινωνική Υπηρεσία ΧΕΝ Θεσ/νίκης Επαγγελματίες: Ψυχολόγοι – Κοιν. Λειτουργοί. Θεματικές: Ενδοοικογενειακή βία- Χτίζοντας σχέσεις ισότητας και σεβασμού
 - Κέντρο Θεμάτων Ισότητας ΚΕΘΙ Θέματα Ισότητας, έμφυλης βίας, ενδοοικογενειακής βίας
 - Χαμόγελο του παιδιού ΜΚΟ <https://www.hamogelo.gr/> Ψυχολόγοι-Κοιν. Λειτουργοί (Σεξ. Κακοποίηση)
 - ΜΚΟ Praksis (Αθήνα, Θεσ/νίκη, Πάτρα, Πειραιά) <https://praksis.gr/medical-services/> Επαγγελματίες: Γιατροί, Κοιν. Λειτουργοί, Νοσηλευτές/τριες. Ψυχολόγοι
 - HOPE SPOT Θέματα: Trafficking και ενδοοικογενειακής βίας www.hopespot.gr
 - Πολύχρωμο Σχολείο Για μια συμπεριληπτική εκπαίδευση σε ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας <https://rainbowschool.gr/>
 - Κέντρο Ζωής : <https://www.kentrozois.gr/> Για την υποστήριξη όσων ζουν με HIV - Θετική Φωνή - Σύλλογος Οροθετικών Ελλάδος
 - Ελληνική Αστυνομία-Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Θέματα πρόληψης & αντιμετώπισης σεξουαλικής παρενόχλησης μέσω διαδικτύου (sexting-grooming)
 - ΚΕΣΥ Διευθύνσεων Εκπαίδευσης: Συνεργασία με υπεύθυνους επαγγελματικού προσανατολισμού για δράσεις στην ομάδα ή και σε όλο το σχολείο σχετικά με θέματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού γενικά ή Επαγγελματών Υγείας ειδικότερα.

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση: 1.Με ερωτηματολόγιο, με rolling στη Webex ή με mentimeter σύνδεσμο και οπτικοποίηση των αποτελεσμάτων 2. Αναστοχαστική συζήτηση. 3. Συμπλήρωση ημερολογίου συναντήσεων (Ενδεικτικά Φύλλα αξιολόγησης εργαστηρίων και συμπλήρωσης ημερολογίου παρακάτω)

Εκδηλώσεις διάχυσης:

Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου των συνεντεύξεων των επαγγελματιών

υγείας και επαγγελματικού προσανατολισμού, αλλά και πάνω στα θέματα σεξουαλικής υγείας.

Παρουσίαση στις άλλες τάξεις του σχολείου.

Παρουσίαση στην εκδήλωση κλεισίματος της χρονιάς στο σχολείο.

Παρουσίαση σε μαθητικές εκδηλώσεις, μαθητικό Φεστιβάλ του Δήμου ή της Διεύθυνσης.

Κείμενα που θα παραχθούν κατά τη διάρκεια του προγράμματος είτε αφορούν την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση είτε τον επαγγελματικό προσανατολισμό μπορούν να δημοσιευθούν στην εφημερίδα του σχολείου ή τον τοπικό τύπο. Ανταλλαγή δια ζώσης ή διαδικτυακή συνάντηση με άλλη ομάδα-τάξη άλλου σχολείου που δουλεύει το ίδιο ή ανάλογο θέμα. Ανταλλαγή εμπειρίας-Ανάδειξη καλών πρακτικών.

Οργάνωση Ημερίδων για τη σχολική κοινότητα τόσο για τα άλλα τμήματα του σχολείου όσο και για γονείς. Είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά να πάρουν πρωτοβουλίες και να οργανώσουν δράσεις, εφόσον έχουν και την επαφή με τους φορείς/οργανώσεις, όπως συζητήσεις για τα θέματα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε συνεργασία με τους γονείς, είτε καλώντας ειδικούς, είτε παρουσιάζοντας τη δική τους δουλειά.

Σημειώσεις: Μπορούμε να εμπλουτίσουμε το πρόγραμμα αξιοποιώντας παγκόσμιες ημέρες για οργάνωση δράσεων (καμπάνιες στο σχολείο ή στην τοπική κοινότητα, ομιλίες, συζητήσεις, εργαστήρια, δημιουργία ενημερωτικών φυλλαδίων, αφισών, συγγραφή άρθρων, διηγημάτων κ. ά) όπως:

- Παγκόσμια Ημέρα Αντισύλληψης (26 Σεπτεμβρίου)
- Ευρωπαϊκή Ημέρα για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (18 Νοεμβρίου)
- Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών και των κοριτσιών (25 Νοεμβρίου)
- Παγκόσμια Ημέρα για το AIDS (1 Δεκεμβρίου)
- Παγκόσμια Ημέρα Χρήσης Προφυλακτικού (13 Φεβρουαρίου)
- Αγ. Βαλεντίνου- Ημέρα των ερωτευμένων (14 Φεβρουαρίου)
- Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο σχολείο (6 Μαρτίου)

Βιβλιογραφία :

1. Διεθνής Οδηγός για τη Σεξουαλική Αγωγή της UNESCO (2009) Ανανεωμένη έκδοση του Οδηγού (2018) εδώ:

<http://www.unaids.org/en/resources/documents/2018/international-technical-guidance-on-sexuality-education>

2. Alliance of European Voluntary Services Organizations (2013:3) Domino Effect: Training for Change Triggers. από: <http://www.alliance-network.eu/wpcontent/uploads/2014/05/DOMEFF-Toolkit-web.pdf>

3. Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003) 205 βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων, Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα

Υποδειγματικό Υλικό- Δειγματικά Φύλλα εργασίας - Περιγραφή εργαστηρίων & δράσεων (3-5 φύλλα)

Αναλυτική Περιγραφή Εργαστηρίων

Εργαστήριο Νο 1

«Γνωριμία με τη θεματική και με την ομάδα»

Καλωσορίζουμε τα παιδιά στο μάθημα και στην θεματική, μιλώντας για το προσωπικό μας ενδιαφέρον για το θέμα, αλλά και για τον τρόπο δουλειάς σ' αυτό το μάθημα, που δεν έχει βαθμολόγηση και εξετάσεις, αλλά είναι πολύ σημαντικό για να αναπτύξουν δεξιότητες ζωής και να απαντήσουν σε ερωτήματα που τους απασχολούν. Ενημερώνουμε για τους στόχους και πώς σκεφτόμαστε να το δουλέψουμε. Δηλ. με βιωματικές δραστηριότητες, με επισκέψεις σε φορείς, με συνεντεύξεις σε επαγγελματίες υγείας, με ομαδικές εργασίες, αλλά και με δραστηριότητες και δράσεις για το σχολείο. Καλούμε τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά, θέτοντας ερωτήματα και βοηθώντας στην διαμόρφωση του προγράμματος.

Χρειαζόμαστε δυο κουτιά στην τάξη για τοποθέτηση ερωτήσεων, ή αν το πρόγραμμα γίνεται διαδικτυακά δημιουργούμε δυο κοινόχρηστα έγγραφα, στα οποία θα μπορούν να έχουν πρόσβαση όλα τα μέλη της ομάδας και να σημειώνουν τις ερωτήσεις τους. Στο ένα κουτί συγκεντρώνουμε ερωτήσεις σχετικές με τη σεξουαλική αγωγή και στο δεύτερο ερωτήσεις σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό δηλ. για τον επαγγελματικό ρόλο που θα συναντήσουμε. Μπορούμε να φτιάξουμε blog ή wiki για να επικοινωνεί η ομάδα και να ανεβάζει τις εργασίες της.

Προτείνονται να γίνουν συνεντεύξεις που θα συνθέσουν επαγγελματικά προφίλ για Γιατρό/έσσα, Νοσηλεύτη/τρια, Μαία, Κοιν. Λειτουργό, Επισκέπτη/τρια Υγείας, Ψυχολόγο. Ο χωρισμός στις ομάδες γίνεται ανάλογα με το επάγγελμα που θέλει ο /η καθένας/μία. Η κάθε ομάδα στο τέλος των εργαστηρίων θα παρουσιάσει το κάθε επάγγελμα. Μπορεί έτσι να δημιουργηθεί και ένας οδηγός επαγγελματιών υγείας με όλα τα επαγγελματικά προφίλ. (Ο/Η εκπαιδευτικός κάνει απλή αναφορά στη διαδικασία και μπορεί να αφήσει ένα περιθώριο μιας εβδομάδας για να δημιουργηθούν οι ομάδες) (Χρόνος 5')

Δραστηριότητα 1. (Φύλλο Εργασίας 1) Μπορούμε να τους δώσουμε μια λίστα με θέματα για να τσεκάρουν ποια απ' αυτά θα τους ενδιέφερε να προσεγγίσουμε στη διάρκεια των εργαστηρίων (Χρόνος 5')

Δραστηριότητα 2. Γνωριμία ομάδας -'Συλλογικά πορτρέτα'². Σκοπός: σπάσιμο πάγου, γνωριμία μελών και ανάπτυξη οικειότητας. Υλικά: Χαρτί λευκό Α4, μαρκαδόροι.

Όλα τα μέλη της ομάδας μπαίνουν σε δύο παράλληλες ευθείες γραμμές, κοιτάζοντας το ένα το άλλο, αντικριστά. Στη συνέχεια όλοι/ες κάθονται στο πάτωμα (ή σε καρέκλες) σχηματίζοντας δύο ομόκεντρους κύκλους. Ο εσωτερικός κύκλος

αρχικά ποζάρει, ενώ τα μέλη του εξωτερικού κύκλου έχοντας μπροστά τους ένα χαρτί A₄ και μαρκαδόρους αρχίζουν να σχεδιάζουν το πορτρέτο του παιδιού που βρίσκεται απέναντι. Ο στόχος είναι όλα τα μέλη της ομάδας να προσθέσουν μια “πινελιά” σε κάθε πορτρέτο, αλλάζοντας θέση, μετακινούμενα κάθε 1’ σε μια θέση δεξιά, κάθε φορά όταν δίνει το σύνθημα ο/η εκπαιδευτικός. Συνεχίζεται η μετακίνηση και ο σχεδιασμός (1 φορά κάθε μέλος ζωγραφίζει το κάθε πορτρέτο) μέχρις ότου όλοι/ες να προσθέσουν στοιχεία στο κάθε πορτρέτο και να ολοκληρωθεί έτσι για το κάθε μέλος μια ομαδική αποτύπωση. Το ίδιο γίνεται στη συνέχεια με την ομάδα του εσωτερικού κύκλου και τελειώνοντας η δραστηριότητα, όλοι/ες έχουν ένα ομαδικά φτιαγμένο πορτρέτο τους.

Συζητάμε για λίγο πώς τους φάνηκε η διαδικασία και πώς αισθάνθηκαν κατά τη διάρκειά της. (Προτεινόμενος χρόνος 25’)

Στην περίπτωση που το πρόγραμμα γίνεται διαδικτυακά επειδή η παραπάνω άσκηση δεν μπορεί να γίνει εναλλακτικά, προτείνεται το κάθε μέλος να παρουσιάζει την ιστορία του ονόματός του, ανατρέχοντας στις ρίζες, παππού, γιαγιά ή πώς επιλέχθηκε το όνομά του.

Αναστοχασμός-Αποφόρτιση

Στον κύκλο της ολομέλειας το κάθε μέλος λέει πώς αισθάνεται από την πρώτη συνάντηση της ομάδας. Είναι πολύ σημαντικό να γίνει η αποφόρτιση με έκφραση συναισθημάτων, έστω λέγοντας μια λέξη το κάθε παιδί. (Προτεινόμενος χρόνος 10’)

Εργαστήριο Νο 2

«Όροι καλής λειτουργίας τις ομάδας-Προσδοκίες και ανησυχίες»

Δραστηριότητα 1 .: Προσδοκίες-Ανησυχίες-Αποσκευές (Αποθέματα)

Υλικά : Ένα μεγάλο χαρτόνι με έτοιμη ζωγραφιά με ένα καράβι να πλέει στη θάλασσα και μια στεριά στο βάθος, post it (δίνουμε 3 με διαφορετικά χρώματα σε κάθε παιδί), στυλό ή μαρκαδόροι.

Ζωγραφίζουμε σε ένα μεγάλο χαρτόνι ένα καράβι να πλέει στη θάλασσα, και ένα λιμάνι/στεριά/νησί στο βάθος, παρουσιάζοντας το πρόγραμμα σαν ένα ταξίδι με πλοίο με στόχο να φτάσουμε στο λιμάνι. Το αναρτούμε στον πίνακα και ζητάμε από τα παιδιά να συμπληρώσουν λέξεις κλειδιά πάνω στα χαρτάκια διαφορετικού χρώματος σχετικά με: 1. Τι περιμένει από την ομάδα /προσδοκίες (Τοποθέτηση των post it στη στεριά που φτάνει το καράβι) 2. Τι ανησυχίες/φόβους έχει σχετικά με το πρόγραμμα (Τοποθέτηση των post it στο χώρο της θάλασσας) 3. Τι προσφέρει στη ομάδα από τον εαυτό του ο/η καθένας/μία, (δεξιότητες, ταλέντα, συναισθήματα, αξίες, συμπεριφορές) ποιες είναι οι αποσκευές του δηλ. για το ταξίδι που ξεκινάει (Τοποθέτηση των post it πάνω στο καράβι ως αποσκευές).Καθώς συμπληρώνουν ένα- ένα τα post it τα τοποθετούν στη συνέχεια πάνω στη ζωγραφιά, σύμφωνα με την οδηγία για το πού θα πρέπει να τοποθετηθεί το καθένα.

Διαβάζουμε τις λέξεις και συζητάμε λίγο σχετικά με τις δυνατότητες και τους περιορισμούς ικανοποίησης των προσδοκιών, καθησυχάζοντας παράλληλα τις ανησυχίες.

Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση σε όλα εκείνα τα προσωπικά αποθέματα, τις αποσκευές, που έχουμε συγκεντρώσει απ' όλη την ομάδα, που μας κάνουν να αισιοδοξούμε ότι θα έχουμε ένα δημιουργικό και ευχάριστο ταξίδι μέσα στο θέμα μας. (Προτεινόμενος χρόνος 15')

Δραστηριότητα 2. Συμβόλαιο ομάδας

Σκοπός: Δημιουργία και δέσμευση όρων καλής λειτουργίας της ομάδας. Δίνουμε το Φύλλο Εργασίας Νο 2 όπου σημειώνει το κάθε παιδί ό, τι θεωρεί απαραίτητο να ισχύει ως κανόνας, προκειμένου να έχει το περιθώριο να υπάρχει και να εκφράζεται στην ομάδα ελεύθερα και άνετα.

Αφού δούμε τι σημείωσαν τα παιδιά συζητάμε ποια σημεία πρέπει να τονιστούν ειδικά όταν δουλεύουμε πάνω στη συγκεκριμένη θεματική. Δίνουμε έμφαση στην αποδοχή του προσώπου που εκφράζει μια άποψη, άσχετα από το αν συμφωνούμε ή όχι μαζί της, στο σεβασμό, στην ηθική, στις προσωπικές αξίες και τις πεποιθήσεις θρησκευτικές ή άλλες που εκφράζονται, καθώς και στην εχεμύθεια. Επειδή το θέμα είναι ευαίσθητο τονίζουμε ότι δεν συζητάμε εκτός ομάδας ότι προσωπικό διατυπωθεί στην ομάδα και ό, τι μοιράζεται το κάθε μέλος μέσα στην ομάδα. Είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει ασφάλεια και εμπιστοσύνη, για να μπορέσει να εκφραστεί ο/η καθένας/μία.

Οι εκπαιδευτικοί δεν ζητάμε από τα παιδιά να γίνονται εξομολογητικά και επισημαίνουμε ότι μπορούν να μην μιλήσουμε για κάτι αν δεν το θέλουν, αν δεν αισθάνονται άνετα. Επίσης προσέχουμε την γλωσσική έκφραση, υιοθετώντας συμπεριληπτική γλώσσα. Μπορούμε να ρωτήσουμε αν θέλουν κάτι από μας, ως συντονιστές/στριες και δίνουμε την δυνατότητα να ξαναδούμε τη συμφωνία μας, αν οι όροι δεν αρκούν για την καλή λειτουργία ή δεν γίνονται σεβαστοί.

Προτείνουμε ένα/δυο παιδιά να επιμεληθούν τη δημιουργία μιας αφίσας που θα περιλαμβάνει τους όρους καλής λειτουργίας που συμφωνήθηκαν, προκειμένου να αναρτηθεί στην τάξη. (Προτεινόμενος χρόνος 15').

Δραστηριότητα 3.: Προτάσεις για δράσεις στη σχολική κοινότητα

Χωρισμός σε 4 ομάδες τυχαία. Υλικά Λευκές κόλλες Α4, στυλό Οδηγία: «Καταγράψτε με καταιγισμό ιδεών προτάσεις για δράσεις σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Προτάσεις για άνοιγμα συζητήσεων και προβληματισμού σε όλο το σχολείο, δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης πάνω σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. (Χρόνος 10')

Μπορούν να ανεβάσουν τις προτάσεις στο Blog ή το wiki της ομάδας για να ενημερωθούν όλα τα μέλη και να επιλεγούν κάποιες δράσεις για υλοποίηση. Αν υπάρχει δυνατότητα χρόνου, μοιράζονται οι εκπρόσωποι των ομάδων τις προτάσεις τους στην ολομέλεια και αποφασίζεται ποιες προτάσεις, ιδέες για δράση μπορούν να οργανωθούν.

Αποφόρτιση-Αναστοχασμός

Οδηγία: «Αναστοχαζόμενοι/ες τη σημερινή μας συνάντηση γράψτε μια λέξη, ένα συναίσθημα με το οποίο φεύγετε.» Έχουμε αναρτήσει ένα μεγάλο χαρτί στην πόρτα ή στον πίνακα, τοποθετώντας ταυτόχρονα μαρκαδόρους. Αν μας παίρνει ο χρόνος μπορούμε να πει στην ολομέλεια ο καθένας/μία τη λέξη που τον/την εκφράζει. (Χρόνος 5')

Εργαστήριο Νο 3

«Μαθαίνω το σώμα μου και τις λειτουργίες του»

Επάγγελμα: Γυναικολόγος /Μαία

Στόχοι: Γνωριμία με την υπηρεσία, τι προσφέρει και σε ποιους απευθύνεται
Πληροφόρηση –συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που έχουν να κάνουν με τη σεξουαλική υγεία
Αποσαφήνιση όρων & λειτουργιών
Τρόποι πρόληψης, προστασίας αντιμετώπισης προβλημάτων ή δυσλειτουργιών
Γνωριμία με συγκεκριμένο επάγγελμα υγείας
Διερεύνηση προσωπικών ενδιαφερόντων & δεξιοτήτων που έχουν να κάνουν με το επάγγελμα

Εκπαιδευτική επίσκεψη σε Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού, ή Κέντρο Υγείας, ή Νοσοκομείο, ή ΤΟΜΥ, ή ΕΟΔΥ για να συναντήσουμε Γυναικολόγο/ή Μαία και να κουβεντιάσουμε θέματα όπως: Αλλαγές στο σώμα κατά την εφηβεία - Σύλληψη –Αντισύλληψη. Ανεπιθύμητη Εγκυμοσύνη. Προστασία & Υγιεινή Εμβόλια

Διαδραστική παρουσίαση -Ερωτήσεις-Συζήτηση

Ενημέρωση για το επάγγελμα: Τα παιδιά παίρνουν συνέντευξη, θέτοντας ερωτήσεις. Η ομάδα που έχει αναλάβει κρατάει σημειώσεις για να φτιάξει το προφίλ του επαγγέλματος

Αναστοχασμός –Συμπλήρωση Ημερολογίου

Εργαστήριο Νο 4
«Ο Έρωτας στην εφηβεία»
Επάγγελμα: Κοινωνικός/η Λειτουργός

Στόχοι : Γνωριμία με την υπηρεσία, τι προσφέρει και σε ποιους απευθύνεται.
Πληροφόρηση –συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που έχουν να κάνουν με τη σεξουαλική υγεία
Τρόποι πρόληψης, προστασίας αντιμετώπισης προβλημάτων ή δυσλειτουργιών
Γνωριμία με συγκεκριμένο επάγγελμα στον τομέα της υγείας
Διερεύνηση προσωπικών ενδιαφερόντων & δεξιοτήτων που έχουν να κάνουν με το επάγγελμα

Εκπαιδευτική επίσκεψη μπορεί να γίνει σε Κέντρο Πρόληψης και Προαγωγής της Υγείας ή Κέντρο Ψυχικής Υγείας ή Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ή Συμβουλευτικό Σταθμό Δήμου. Θα κουβεντιάσουμε με τη βοήθεια Κοιν. Λειτουργού /ή Ψυχολόγου θέματα ψυχολογικών αλλαγών στην εφηβεία – σχέσεων στην εφηβεία. Παράγοντες που βοηθούν σε μια ισότιμη και υγιή σχέση. Ποιοι φορείς υποστήριξης, προστασίας και αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν υπάρχουν. Μπορεί να γίνει διαδραστική παρουσίαση ή να οργανωθεί βιωματικό εργαστήριο πάνω στο θέμα.

Ερωτήσεις-Συζήτηση

Ενημέρωση για το επάγγελμα- Τα παιδιά παίρνουν συνέντευξη θέτοντας ερωτήσεις

Αναστοχασμός –Συμπλήρωση Ημερολογίου

Εργαστήριο Νο 5

«ΣΜΝ- Aids»

Επάγγελμα: Νοσηλεύτρια/τρια-- Επισκέπτης/τρια Υγείας

Στόχοι: Γνωριμία με την υπηρεσία τι προσφέρει και σε ποιους απευθύνεται
Πληροφόρηση –συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που έχουν να κάνουν με τη σεξουαλική υγεία
Αποσαφήνιση όρων & λειτουργιών
Τρόποι πρόληψης, προστασίας αντιμετώπισης προβλημάτων ή δυσλειτουργιών
Γνωριμία με συγκεκριμένο επάγγελμα υγείας
Διερεύνηση προσωπικών ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων που έχουν
Να κάνουν με το επάγγελμα

Εκπαιδευτική επίσκεψη σε Κέντρο Οικογενειακού Προγραμματισμού, ή Κέντρο Υγείας, ή Νοσοκομείο, ή ΤΟΜΥ, ή ΕΟΔΥ ή Κέντρο Αγωγής Υγείας Περιφέρειας για να συναντήσουμε Νοσηλεύτρια/τρια ή Επισκέπτη/τρια Υγείας. Θέματα προς ενημέρωση –συζήτηση: Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα – AIDS.

Ερωτήσεις-Συζήτηση

Ενημέρωση για το επάγγελμα- Τα παιδιά παίρνουν συνέντευξη θέτοντας ερωτήσεις.

Αναστοχασμός –Συμπλήρωση Ημερολογίου

Εργαστήριο Νο 6
«Στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με τα φύλα»
Επάγγελμα: Ψυχολόγος

Στόχοι: Γνωριμία με την υπηρεσία τι προσφέρει και σε ποιους απευθύνεται
Πληροφόρηση –συζήτηση πάνω σε συγκεκριμένα θέματα που έχουν να κάνουν με τη σεξουαλική υγεία
Αποσαφήνιση όρων και λειτουργιών
Τρόποι πρόληψης, προστασίας αντιμετώπισης προβλημάτων ή δυσλειτουργιών
Γνωριμία με συγκεκριμένο επάγγελμα υγείας
Διερεύνηση προσωπικών ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων που έχουν να κάνουν με το επάγγελμα

Εκπαιδευτική επίσκεψη σε Κέντρο Ψυχικής Υγείας /Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Παιδιών & Εφήβων / ΜΚΟ Χαμόγελο του Παιδιού /Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού/ ΚΕΘΙ για να κουβεντιάσουμε με τη βοήθεια Ψυχολόγου/ ή Κοιν. Λειτουργού πάνω σε θέματα: Ταυτότητας φύλου, Στερεοτύπων και προκαταλήψεων σχετικά με τα φύλα, Έμφυλης βία, Σεξουαλικής Παρενόχλησης- Σεξουαλικής Κακοποίησης. Τρόποι και Φορείς Προστασίας.

Ερωτήσεις-Συζήτηση

Ενημέρωση για το επάγγελμα- Τα παιδιά παίρνουν συνέντευξη θέτοντας ερωτήσεις
Αναστοχασμός –Συμπλήρωση Ημερολογίου

Εργαστήριο Νο 7

Παρουσίαση ομαδικών εργασιών: Προφίλ επαγγελματιών υγείας

Στο κλείσιμο των εργαστηρίων γίνεται η παρουσίαση του οδηγού Επαγγελματιών Υγείας που έφτιαξαν οι ομάδες. Η παρουσίαση των επαγγελματιών μπορεί να γίνει με διάφορους δημιουργικούς τρόπους, όπως προσομοίωση συνέντευξης επαγγελματία, παίξιμο ρόλων, βίντεο, δημιουργία αφίσας, ppt παρουσίαση, κ.ά. (Προτεινόμενος Χρόνος 20')

Δραστηριότητα: «Με το χαρτί στην πλάτη»³

Υλικά: Λευκές κόλλες Α4-Σελοτέιπ- Μαρκαδόροι/στυλό

Κολλάμε στην πλάτη κάθε μέλους της ομάδας ένα χαρτί Α4, κινούμεστε όλοι στο χώρο (μπορούμε να βάλουμε και μουσική) και σημειώνουμε πάνω στο χαρτί ένα θετικό χαρακτηριστικό σε κάθε μέλος της ομάδος. Στο τέλος το κάθε μέλος φεύγει με μια λίστα από θετικά χαρακτηριστικά που επεσήμαναν οι άλλοι, γνωρίζοντάς τον/την μέσα από την αλληλεπίδραση στη διάρκεια των εργαστηρίων. (Προτεινόμενος Χρόνος 10')

Αναστοχαστική Συζήτηση –Αξιολόγηση διαδικασίας

Δυνατά & αδύνατα σημεία των εργαστηρίων (10')

Συμπλήρωση Φύλλων Αξιολόγησης (5')

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νο 1

Επέλεξε 5 θέματα που θα σε ενδιέφεραν να μας απασχολήσουν στο πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης που θα υλοποιήσουμε .

- Αλλαγές στην εφηβεία- Λειτουργία γεννητικού συστήματος
- Σύλληψη -Αντισύλληψη, Εφηβικές εγκυμοσύνες
- Ο προσωπικός μου χώρος, το σώμα μου, σεβασμός ορίων
- Στερεότυπα και προκαταλήψεις σε σχέση με τα φύλα
- Ο έρωτας στα χρόνια της εφηβείας- Σεξουαλικότητα
- Ο έρωτας στην τέχνη (Ερωτική ποίηση, τραγούδι, λογοτεχνία, κινηματογράφος, ζωγραφική, γλυπτική)
- Ερωτικές σχέσεις στην εποχή του διαδικτύου/sexting, grooming
- Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα, Ηπατίτιδες, AIDS
- Εμβόλια-Πρόληψη καρκίνων
- Ομοφοβικός/τρανσφοβικός/αμφιφοβικός εκφοβισμός,
- ΛΟΑΤQI+ (lgbtqi+) ζητήματα
- Σεξουαλική παραβίαση, έμφυλη βία
- Παράνομη διακίνηση παιδιών/έφηβων και γυναικών (trafficking)
- Άλλο.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Νο 2

Συμπεριφορές που διευκολύνουν την καλή λειτουργία της ομάδας

Διάβασε προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και τσεκάρισε (5) με τις ποιες συμφωνείς, ώστε να αισθάνεσαι άνετα και να χαιρέσαι τη συμμετοχή στην ομάδα

1. Θέλω να είμαι σίγουρος/η ότι όταν πω την άποψή μου οι άλλοι δεν θα με κοροϊδέψουν ή θα με ειρωνευτούν.	☐
2. Θέλω να είμαι σίγουρος/η ότι ό, τι πούμε στην τάξη δεν θα μεταφερθεί σε όλο το σχολείο!	☐
3. Θέλω να ξέρω ότι δεν θα πιεστώ να μιλήσω για ένα θέμα, αν δεν το θέλω.	☐
4. Θέλω να ξέρω ότι δεν θα με διακόπτουν όταν μιλάω και εγώ θα σέβομαι το χρόνο ώστε να μπορούν να μιλήσουν όσοι/ες θέλουν.	☐
5. Θέλω να ξέρω ότι στην ομάδα μας δεν χωρά κανενός είδους βία.	☐
6. Θέλω να νιώθω ότι όταν μιλάω με ακούν και ακόμα και όταν δεν συμφωνούν μαζί μου περιμένουν να εκφράσουν μετά την άποψή τους.	☐
7. Θέλω να μιλάμε ήρεμα και να μη γίνεται φασαρία	☐
8. Θέλω	☐

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Περιγραφική αξιολόγηση: **τον κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία έχει το ίδιο το παιδί,**α) αυτοαξιολόγηση (ενδεικτικό ερωτηματολόγιο παρακάτω)β) ετεροαξιολόγηση (ενδεικτικό ερωτηματολόγιο παρακάτω) γ) ατομικός φάκελος (portfolio)

τον κυρίαρχο ρόλο έχει ο/η εκπαιδευτικός δ) παρατήρηση ε) ημερολόγιο στ) συζητήσεις και συνεντεύξεις με τα παιδιά ζ) ειδικά οργανωμένες και σχεδιασμένες δραστηριότητες όπως ερωτηματολόγια ελέγχου εξειδικευμένων γνώσεων με βάση τα εργαστήρια πάνω σε γνώσεις σχετικά π.χ. με το αναπαραγωγικό σύστημα, τη γνωριμία του σώματος και των λειτουργιών του, των ΣΜΝ, των υπηρεσιών φροντίδας γυναικών και παιδιών, κ. ά καθώς και το αναστοχαστικό ημερολόγιο. (Ενδεικτικό αναστοχαστικό φύλλο ημερολογίου παρακάτω)

Αναστοχασμός-Συμπλήρωση ημερολογίου

Ημερομηνία.....
Ονοματεπώνυμο.....
Φορέας/Υπηρεσία.....
Θέμα.....
Επαγγελματία.....

Τι καινούριο έμαθα από το σημερινό εργαστήριο;.....
Τι ήξερα αλλιώς και σήμερα είδα μια άλλη οπτική για το θέμα.....
Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε καλύτερα στην οργάνωση του εργαστηρίου για να είναι πιο ενδιαφέρον;.....
Ποια είναι τα απαραίτητα στοιχεία για την εξάσκηση του επαγγέλματος που γνωρίσαμε;.....
Ποια ενδιαφέροντα, ταλέντα, ικανότητες,, δεξιότητες, στοιχεία του χαρακτήρα, αξίες που συνδέονται με την εργασία του επαγγελματία που γνωρίσαμε αναγνωρίζω στον εαυτό μου;.....
Ποια ήταν η προσωπική μου συμβολή στο σημερινό εργαστήριο;.....
Υπάρχει κάτι που κατάλαβα για τον εαυτό μου σήμερα;.....
Κρατάω εδώ ότι άλλο νομίζω ότι πρέπει να κρατήσω από το εργαστήριο που δεν συμπεριλαμβάνεται στα παραπάνω.....
.....

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης (έως 2 σελίδες)

Φύλλο Περιγραφικής Αυτοαξιολόγησης

Τάξη:	Ημερομηνία:
Όνοματεπώνυμο:	

Βάζω ένα + σε όποιο πλαίσιο **(ΚΑΘΟΛΟΥ-ΛΙΓΟ-ΑΡΚΕΤΑ-ΠΟΛΥ)** νομίζω ότι αποδίδει καλύτερα την απάντησή μου στο κάθε ερώτημα

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από τη συμμετοχή μου στο πρόγραμμα;				
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από την συνεργασία μου με τα άλλα μέλη της ομάδας;				
Έμαθα μέσα από το πρόγραμμα ν' αναγνωρίζω και να εκφράζω καλύτερα τα συναισθήματά μου και τις προσωπικές μου εμπειρίες;				
Έμαθα περισσότερα πράγματα για το σώμα μου και τις λειτουργίες του;				
Αισθάνομαι ότι μετά το πρόγραμμα αυτό μπορώ πιο άνετα να μιλήσω για τα θέματα που αφορούν το σεξ;				
Αύξησα την υπευθυνότητα προς τον εαυτό μου και συνειδητοποίησα την εμπλοκή μου στην προστασία & προαγωγή της υγείας μου;				
Είμαι ευχαριστημένος/η από την συμμετοχή/εμπλοκή/συμβολή μου στην ομαδική εργασία της αντεστραμμένης τάξης;				
Έμαθα ποιες συμπεριφορές βοηθούν σε μια ισότιμη & υγιή ερωτική σχέση;				
Συνειδητοποίησα τους κινδύνους που υπάρχουν στις σεξουαλικές σχέσεις και πώς μπορώ να προστατευτώ;				
Έμαθα υπηρεσίες της κοινότητας που μπορώ να απευθυνθώ για βοήθεια όταν αντιμετωπίζω κάποιο πρόβλημα στις σχέσεις;				

Έμαθα υπηρεσίες της κοινότητας που μπορώ να απευθυνθώ για βοήθεια όταν αντιμετωπίζω κάποιο πρόβλημα στις σχέσεις μου;				
Έμαθα σχετικά με τα επαγγέλματα υγείας και τα συνέδεσα με τις προσωπικές μου αναζητήσεις, δυνατότητες, ενδιαφέροντα προκειμένου να αποφασίσω αν θέλω να τα ακολουθήσω ή όχι;				
Έμαθα πώς να παρουσιάζω τα αποτελέσματα της δουλειάς μου και να εκπροσωπώ την ομάδα μου;				
Τι πιστεύω ότι χρειάζεται ακόμα να μάθω, να ενισχύσω, να ενδυναμώσω για να έχω μια υγιή σεξουαλική συμπεριφορά;				

ΦΥΛΛΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Αξιολογήστε συμπληρώνοντας ανάλογα με τον χαρακτηρισμό 1,2,3 ή 4 τα μέλη της ομάδας εργασίας σας

ΚΑΘΟΛΟΥ -1	ΛΙΓΟ - 2	ΑΡΚΕΤΑ - 3	ΠΟΛΥ - 4
-------------------	-----------------	-------------------	-----------------

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	M1	M2	M3	M4
Έχει γλωσσικές/εκφραστικές δεξιότητες και βοήθησε στη συγγραφή και παρουσίαση της εργασίας				
Ανέπτυξε καλές σχέσεις με τους /τις συμμαθητές/τριες στην ομάδα				
Έχει ικανότητες στη χρήση ψηφιακών μέσων και ανέλαβε αυτό το κομμάτι στην συνεργατική εργασία				
Συνέβαλε στην ομαδική εργασία στο βαθμό που του/της αναλογούσε.				
Έδωσε πρωτότυπες ιδέες και ανέλαβε πρωτοβουλίες προκειμένου να ολοκληρωθεί η εργασία;				
Μπορούσε να αναγνωρίζει πότε ένας συμμαθητής/τρια χρειάζεται τη βοήθειά του/της και την έδινε;				
Άκουγε προσεκτικά τους άλλους και τις διαφορετικές απόψεις;				
Συνεργάζεται καλά με άλλους για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα;				
Έχει γλωσσικές/εκφραστικές δεξιότητες και βοήθησε στη συγγραφή και παρουσίαση της εργασίας				
Ανέπτυξε καλές σχέσεις με τους /τις συμμαθητές/τριες στην ομάδα;				
Έχει ικανότητες στη χρήση ψηφιακών μέσων και ανέλαβε αυτό το κομμάτι στην συνεργατική εργασία & παρουσίασή της;				
Εμπνέει ενθουσιασμό στα μέλη της ομάδας ώστε να επιτυγχάνονται οι κοινοί στόχοι;				

Τήρησε με συνέπεια τις δεσμεύσεις του/της προς την ομάδα;				
---	--	--	--	--

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Συμπληρώνοντας ο μαθητής/τρια τον ατομικό φάκελο/ portfolio μπαίνει σε μια διαδικασία καταγραφής, συλλογής, επιλογής, οργάνωσης, αναστοχασμού και παρακολούθησης της πορείας εξέλιξης του, εντοπίζοντας τι έχει κατακτήσει και τι έχει ακόμα να κατακτήσει σε επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων.

Στο πρόγραμμα αυτό μπορεί να συμπεριλάβει στον ατομικό φάκελο εργασίες ομαδικές και ατομικές από τις δραστηριότητες στις οποίες έχει συμμετάσχει και από τις εργασίες που έχει ολοκληρώσει, ατομικά ή συλλογικά. Το συλλογικό πορτρέτο, τους όρους καλής λειτουργίας της ομάδας, τις προτάσεις για δράσεις σε όλο το σχολείο, τον οδηγό των επαγγελματών, το αναστοχαστικό ημερολόγιο, τις αξιολογήσεις, κ. ά.

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση (Ενδεικτικό Φύλλο αξιολόγησης ή ερωτήσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν μια συζήτηση αποτίμησης του έργου των εργαστηρίων συνολικά)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΛΙΓΟ	ΑΡΚΕΤΑ	ΠΟΛΥ
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από το περιεχόμενο των εργαστηρίων;				
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από το κλίμα της ομάδας; Υπήρχε αποδοχή και ασφάλεια;				
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από την οργάνωση των εργαστηρίων;				
Είχα την ευκαιρία να αλληλεπιδράσω με τους/τις συμμαθητές/τριες μου;				
Αισθανόμουν άνετα να εκφράσω τις ιδέες, τις απόψεις και τα βιώματά μου;				
Μπόρεσα να πάρω απαντήσεις στα ερωτήματά μου σχετικά με τα θέματα που μας απασχόλησαν;				
Πιστεύω ότι επιτεύχθηκε ο στόχος για πληροφόρηση σχετικά με το σώμα και τις λειτουργίες του στην εφηβεία, τον έρωτα & τις σχέσεις;				
Μπόρεσα να σχηματίσω μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις απαιτήσεις, ικανότητες, γνώσεις σχετικά με τα επαγγέλματα υγείας που γνώρισα;				
Είχα την ευκαιρία να αναπτύξω με τους/τις συμμαθητές/τριες σχέσεις εμπιστοσύνης & φιλίας;				
Πόσο ικανοποιημένος/η είμαι από το χρόνο που αφιερώθηκε για τα εργαστήρια;				
Τι μου άρεσε περισσότερο από το πρόγραμμα των εργαστηρίων:			
Τι δεν μου άρεσε:			

Τι θα άλλαζα;